

про правопорушення, швидкої медичної допомоги — про непритомних осіб та осіб, які потребують невідкладної медичної допомоги; доставлення осіб у нетверезому стані до витверезника [5].

Практика європейських країн з децентралізованою системою влади свідчить, що муніципальна поліція є самостійним і важливим елементом організаційної структури національних поліцій. Вона виконує завдання з обслуговування населення, підтримання порядку. При визначенні моделі муніципальних сил правопорядку в Україні необхідно належно вивчити практику програм співробітництва місцевої поліції з іншими органами влади і населенням, укладення угод МВС з органами місцевого самоврядування щодо здійснення правоохоронних функцій, запровадження цільових зборів з громадян і установ на утримання муніципальної поліції та механізмів контролю за її діяльністю.

Не копіювання прикладів організації місцевої поліції, а їх адаптація крізь призму власних історичних та культурних особливостей при створенні аналогічних вітчизняних органів, напевно, дала б позитивні результати. Загалом концепція муніципалізації поліції є компромісом, що зумовлюється наявністю сучасної структури поліції та потребами органів влади населених пунктів та населення.

Список використаних джерел:

1. Сергєєв А.В. Організаційно-правові засади діяльності підрозділів місцевої міліції щодо охорони громадського порядку : дис.... канд. юрид. наук : 12.00.07 / А.В. Сергєєв.— Х., 2004.— 216с.
2. Police Force, police service. Care and control in Britain / Edited by M. Stephens and S. Becker.— London, 1994.— P.107.
3. Матюхіна Н.П. Поліція Великобританії: сучасні тенденції розвитку та управління : монографія / Н.П. Матюхіна ; за ред. О.М. Бандурки.— Х. : Консум, 2001.— 131с.
4. Закон Чеської Національної Ради «Про муніципальну поліцію» 1991 р. [Електронний ресурс].— Режим доступу : <http://www.auc.org.ua>.
5. Статут міської сторожі міста Кракова [Електронний ресурс].— Режим доступу : <http://www.auc.org.ua>.

Аспірант кафедри історії держави
та права Національної академії
внутрішніх справ

Капічон Ольга Григорівна

СТАНОВЛЕННЯ АКАДЕМІКА В.В. КОПЕЙЧИКОВА ЯК ПЕДАГОГА І НАУКОВЦЯ-ПРАВознавця

Видатний правознавець, доктор юридичних наук, професор, академік Національної академії правових наук України, Заслужений діяч науки і техніки України, Відмінник освіти України — це все здобутки однієї людини. А ще наставник 12 докторів юридичних наук і 23 кандидатів. Він є автором понад 250 наукових праць, 10 з яких є особистими монографіями і 9 написаних у співавторстві [1]. Цей вчений був людиною видатних здобутків і тяжкої долі. Лихоліття Другої світової війни і серйозна травма в боях не зломилася, а розпалила жагу до життя, а радянський режим загартував дух науковця, якого не можна ставити в рамки і підкорити ідеології.

Володимир Володимирович Копейчиков — це ім'я не просто видатного вченого, педагога, наставника, але і великого патріота України. Все своє життя він поклав на розвиток і процвітання рідної землі. Досліджував права людини, місцеве самоврядування, піднімав тему демократії. Більше того, осмілювався писати українською мовою. І це в часи розвиненого соціалізму, цензури й ідеології.

В.В. Копейчиков приймав участь у написанні Конституції УРСР 1978 року, а також був у складі робочої групи Конституційної комісії Верховної Ради з підготовки проекту Конституції України 1996 року. Після проголошення незалежності він стояв у витоків створення вітчизняного

законодавства. Так, вчений працював над підготовкою проектів законів «Про державну службу в Україні», «Про міліцію» та інші.

Зірка видатного науковця почала світити ще в далекому 1953 році. Після захисту кандидатської дисертації на тему «Правові акти місцевих органів державної влади і управління в СРСР», В.В. Копейчиков залишився викладачем в своїй альма-матер – Харківському юридичному інституті імені Л.М. Кагановича (нині – Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого). Майже 20 років він був вірний цьому навчальному закладу. Пройшов шлях від викладача до завідуючого кафедри теорії та історії держави і права. У 1957 році отримав вчене звання доцента.

Не зупиняючись на досягнутому, молодий і амбітний викладач у 1969 році блискуче захищає докторську дисертацію на тему «Питання теорії механізму радянської соціалістичної держави». Доробок наукових праць В.В. Копейчикова на той час нараховував уже 41 роботу, чотири з яких особисті монографії. Офіційним його опонентом був Заслужений діяч науки УРСР, доктор юридичних наук П.Е. Недбайло.

Після захисту дисертації перед ним відкриваються нові горизинти. Це і знаменувало переїз до Києва, в 1971 року В.В. Копейчиков стає частиною Київського державного університету ім. Т.Г. Шевченка. Визнання його наукової та викладацької майстерності не залишилися непоміченими. 1972 рік і доцент В.В. Копейчиков стає професором [2, с.225].

Незважаючи на статус провідного вченого, він залишався відкритою людиною. Студенти його любили за яскраві лекції, колеги поважали за професіоналізм. Професор був не просто талановитим викладачем, а й турботливим наставником. Кожен студент був для нього особистістю, яку потрібно розкрити, зацікавити. Не просто формально викладати тему заняття, а викликати інтерес у слухачів, заохотити до навчання. Він був керівником наукових гуртків, де допомагав перспективній творчій молоді віднайти себе, своє покликання у науці. Вболівав душею за кожного, підтримував аспірантів на Спеціалізованій Вченій раді, ніколи не відмовляв у пораді чи допомозі.

Проте, незважаючи на те, що науково-педагогічна робота була його покликанням і розрадою, він завжди був в пошуках нових досліджень. Сфера інтересів тепер не обмежувалась державним будівництвом, механізмом функціонування державних структур і розвитком самоврядування. Права людини, формування особистості, становлення демократичного суспільства – теми, дослідження яких було суперечливим за радянських часів, але професор В.В. Копейчиков не міг оминати їх стороною. Виважено, толерантно, але надзвичайно влучно і досконало він вивчає цю проблематику. У нелегкі часи цензури і заборон йому все ж таки вдається критично оцінювати тогочасний стан прав людини в СРСР. Так, у 1977 році виходить його робота «Вдосконалення державності й розвитку демократизації – закономірність соціалістичного суспільства», а у 1978 році побачила світ наукова праця «Вдосконалення соціалістичної державності й розвитку демократії». Це були не просто рядові монографії, а переповнені прогресивних ідей посібники по вдосконаленню суспільства.

Актуальність його робіт з прав людини змінюється не менш важливою тематикою – конституціоналізмом. Ще в далекому 1978 році, коли було поставлено завдання по створенню проекту четвертої Конституції УРСР, ця проблематика не оминула іменитого вченого. Його залучають до процесу написання нової Конституції Української РСР 1978 року, де він розкривається вже не просто як фахівець-теоретик, а знаний практик [3, с.116]. Під впливом його конституційної діяльності у 1979 році виходять монографії «Система органів Радянської держави за новою Конституцією СРСР» та «Конституція розвиненого соціалізму: теоретичні основи, сутність, функції».

Така непересічна особистість не могла бути непоміченою і тогочасною партійно-державною верхівкою. У 1978 році професора В.В. Копейчикова запрошують до Москви, де на посаді старшого наукового співробітника відділу прав людини він працює в Інституті держави і права АН СРСР. Але викладацька діяльність манила його більше ніж московські перспективи. Тому попрацювавши в Москві чотири роки, він повертається в Україну. З цього часу і до останнього подиху його життя стає нерозривно пов'язаним з Національною академією внутрішніх справ.

Кафедра теорії та історії держави і права поповнила свій професорський склад. Педагог від Бога, друг, наставник, гордість кафедри і улюблений викладач – це все про нього. Академія стала йому другою домівкою, колеги сім'єю, а слухачі дітьми. Це був багаторічний тандем видатного вченого, який прославляв свій вуз і навчального закладу, який увіковічив ім'я В.В. Копейчикова в своїй історії.

За 10 років плідної праці в стінах академії кандидатуру вченого висували на присвоєння йому почесного звання «Заслужений діяч науки і техніки України» (1992 рік). На той час науковий доробок правознавця вже налічував близько 180 наукових праць, вдячність учнів у написанні дисертацій, студентів за яскраві лекції і повагу колег за дослідницьку діяльність [4]. Звісно клопотання громади Президентом було задоволено.

За свою віддану працю і видатні здобутки, у 1993 році кафедра теорії держави, права та політики Української академії внутрішніх справ висувала свого видатного професора до виборів дійсних членів Академії правових наук України. Починаючи з 1993 року професор В.В. Копейчиков стає академіком. Проте жага нових досліджень і улюблена робота не дала йому можливості почивати на лаврах. Він продовжує читати лекції і займатися громадською діяльністю, продовжує бути членом низки вчених та спеціалізованих рад по захисту дисертацій, редколегії «Вісника Академії правових наук України».

Його педагогічне кредо було не змусити вивчити, а зацікавити. Тому одноманітний курс теоретичних дисциплін він запропонував урізноманітнити. Саме за його ініціативою у навчальний процес були запроваджені спеціальні навчальні курси «Актуальні проблеми теорії держави і права», «Юридична компаративістика», «Методологія сучасного правознавства», «Основні національні правові системи». Завдячуючи наполегливій праці й організаторським здібностям, В.В. Копейчиков об'єднав на кафедрі висококваліфікованих фахівців, визнаних дослідників з теорії держави та права, історії державно-правових вчень, конституційного та міжнародного права. Залучившись підтримкою колег, ініціює групу науковців академії, яка за дорученням Державного комітету з питань науки і технологій України розробляла проект «Концепції правоохоронної діяльності в умовах формування правової держави та громадянського суспільства в Україні».

Завдяки цьому і не тільки Національна академія внутрішніх справ стала провідною установою з координації наукових досліджень з проблем теорії держави і права та вчень про державу і право. В свою чергу, академік В.В. Копейчиков стає головою координаційного бюро Академії правових наук України з цієї проблематики [2, с.227].

Окремо слід виділити його внесок у дослідження прав людини. Тематика, яку він розпочав досліджувати ще в 70-х роках ХХ століття не втратила своєї значущості. Саме академік В.В. Копейчиков був одним із законодавців, хто стояв у витоків сучасної української школи з проблем прав і свобод людини та механізму їх реалізації. Його праці вирізняються ґрунтовністю, актуальністю і характером викладення матеріалу. Оригінальність думок і нестандартний підхід до вирішення проблем допомогли йому створити на базі кафедри теорії держави та права наукову школу з прав людини та їх забезпечення в діяльності правоохоронних органів. Нині наукові дослідження у цій сфері продовжують вже провідні вчені сьогодення, учні великого вчителя: В.В. Бородін, Є.О. Гіда, С.Д. Гусарев, М.М. Гуренко, А.М. Колодій, О.Д. Крупчан, М.М. Матяшевич, Л.М. Павловська, А.Ю. Олійник, Л.П. Самофалов, О.Д. Тихомиров, О.І. Троян, В.С. Шилінгов та ін.

З 1995 по 1998 р. В.В. Копейчиков працював науковим консультантом Президента України з питань державного будівництва. За активну громадську діяльність, майже півстолітній стаж викладацької роботи, значний науковий доробок, НАВС у 1998 році направляє нагородний лист для порушення клопотання перед Президентом України про нагородження Орденом Ярослава Мудрого V ступеню доктора юридичних наук, професора, академіка Національної академії правових наук України, професора кафедри теорії держави та права Володимира Володимировича Копейчикова [4].

Митець права, він піднімав глибинні проблеми не лише держави і права, але і суспільства в цілому. Вивчав праці провідних світових вчених, політиків, аналітиків, істориків і теоретиків юриспруденції. Був людиною, яка опереджала час. Лишень озирнувшись назад і ознайомившись з

ідеями і поглядами академіка В.В. Копейчикова можна оцінити їх насущність. Наукова спадщина вченого є скарбницею не лише українського законодавства, але і світовим надбанням.

Особистість багатомірна і багатогранна, визнаний науковець, мудрий наставник і педагог, а також невтомний трудівник – саме таким запам'ятався академік В.В. Копейчиков своїм друзям, колегам, учням, послідовникам. Істинний патріот України, який своєю наполегливою працею творив історію і розвивав юридичну науку, а талантом надихав майбутні покоління на нові звершення. Своє життя він присвятив самовідданому служінню Законів, вихованню правоохоронців – захисників прав і свобод громадян незалежної України.

Список використаних джерел:

1. Юридична енциклопедія: у 6 т. / Редкол.: Ю.С. Шемшученко (відп. ред.) та ін. - К.: "Українська енциклопедія" імені М.П. Бажана, 2001. — Т. 3: К - М. — 736 с;
2. Наші ювілярі: Копейчикову В.В. – 75! // Вісник Академії правових наук України – Х.: «Право», 1998. - №4 (15). – С. 224-228;
3. Оніщенко Н.М. Копейчиков Володимир Володимирович // Антологія української юридичної думки. В 10 т. / Редкол.: Ю.С. Шемшученко (голова) та ін.. Том 9: Юридична думка радянської доби / Упорядники: В.Б. Авер'янов, О.М. Костенко, В.П. Нагребельний, В.Ф. Погорілко, К.О. Савчук, І.Б. Усенко, Г.П. Тимченко; відп.редактор В.П. Нагребельний. – К.: Видавничий Дім «Юридична книга», 2004. – С. 115-117;
4. Архів Національної академії внутрішніх справ України м. Київ, Ф. 294, спр. 47 Особова справа Копейчиков Володимир Володимирович, 67 арк.

Курсант 4-го курсу ННІ №2 НАВС

Каритун Олександр Ігорович

ПРОБЛЕМА СПІВВІДНОШЕННЯ СОЦІАЛЬНОЇ І ПРАВОВОЇ ДЕРЖАВИ

В розрізі сучасних політичних тенденцій питання співвідношення соціальної і правової держави набуває все більшої актуальності. Для комплексного його з'ясування необхідно в першу чергу визначити кожне із понять окремо, встановити найбільш характерні риси, проблемні аспекти.

Нажаль тлумачення термінів «соціальна держава» і «правова держава» ні Конституція, ні будь-який інший нормативно-правовий акт не дає. Тому напевно і досі не існує чітких визначень даних понять, в літературі існує низка варіацій, кожна з яких має право на життя.

Провідними принципами правової держави є принципи панування права і верховенства правового закону. Сутністю права є свобода людини, але свобода не будь-яка, а певним чином визначена та забезпечена. Розмежування права і закону має велике гуманістичне значення, бо саме право служить критерієм якості закону, дозволяє оцінити, наскільки закон відповідає правам людини, її інтересам та потребам, ідеям соціальної справедливості, формальної рівності. Закони приймаються на основі Конституції, а підзаконні акти — на основі законів та на їх виконання.

Зв'язаність держави правами і свободами особи передбачає юридичну рівність громадянина і держави і їх взаємну відповідальність, стабільний правовий статус особи і наявність ефективного механізму забезпечення прав і свобод особи.

Принцип поділу влади передбачає правове розмежування сфер діяльності гілок державної влади, розподіл владних повноважень між державними органами, їх взаємну підконтрольність, що зменшує ризик узурпації державної влади та її свавілля.

У сучасних умовах суспільного розвитку до основних характеристик правової держави додається соціальний характер держави. Правова і соціальна держава — це не антитези, а діалектика розвитку держави, що визнає пріоритет прав людини і визначає відповідно до них форми і методи своєї діяльності.

Соціальну державу можна розглядати як соціально орієнтовану державу, що всіляко допомагає незахищеним верствам населення, прагне вплинути на розподіл економічних благ в дусі принципів справедливості, щоб забезпечити кожному гідне людини існування. Серед основних